

**WYTYCZNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA PODCZAS POBIERANIA I TRANSPORTU PRÓBEK
ZGODNIE Z NORMĄ PN-ISO 5667-5:2017-10, PN-EN ISO 19458:2007, PN-EN ISO 5667-3:2018-2- WODA DO SPOŻYCIA**

Instrukcja określa podstawowe zasady pobierania i transportu wody do badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych, z kranów czerpalnych i wylewk baterii.

JEŻELI PRÓBKİ DO BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH I FIZYKOCHEMICZNYCH POBIERANE SĄ Z JEDNEGO PUNKTU, JAKO PIERWSZE NALEŻY POBRAĆ PRÓBKİ PRZEZNACZONE DO BADAŃ FIZYKOCHEMICZNYCH.

Pobieranie próbek wody do badania fizykochemicznego

Próbki do badań fizykochemicznych pobiera się do odpowiednich pojemników z tworzyw sztucznych i szkła otrzymanych w Laboratorium Analizy Wody.

- Przed pobraniem zdjęć z kranu urządzenia przeciwzrobryzgowie (np. perlatory wraz z uszczelkami).
- Wylot kranu oczyścić.
- Spuszczać zimną wodę jednostajnym strumieniem w celu ustabilizowania się jej składu i ustalenia stałej temperatury, zazwyczaj wystarcza 2 do 3 minut, czasami może być konieczne, aby woda swobodnie płynęła przez 30 minut
- Następnie pobrać próbkę wprost do odpowiedniego pojemnika otrzymanego w Laboratorium.
- Pojemniki napełniać całkowicie (należy pozwolić próbce przelać się co najmniej dwukrotnie) i zamykać w taki sposób, aby na powierzchni nie pozostały pęcherzyki powietrza.

Badany parametr	Rodzaj pojemnika	Maksymalny czas przechowywania 2-5 st.C/(ciemność)	Badany parametr	Rodzaj pojemnika	Maksymalny czas przechowywania 2-5 st.C/(ciemność)
pH	Plastik lub szkło	1 doba	chlorki	Plastik lub szkło	1 miesiąc
mętność	Plastik	1 doba	siarczany	Plastik lub szkło	1 miesiąc
przewodność elektryczna właściwa	Plastik lub szkło	1 doba	Bromiany	Plastik	1 miesiąc, usunąć ozon z próbki, natychmiast po pobraniu dodać 50mg etylenodiaminy na 1l próbki
barwa	Plastik lub szkło	5 dób	twardość ogólna	Plastik	1 miesiąc po zakwaszeniu
mangan	Plastik	1miesiąc po zakwaszeniu	azotany	Plastik lub szkło	1 doba
żelazo	Plastik	1 miesiąc po zakwaszeniu	azotyiny	Plastik lub szkło	1 doba
fluorki	Plastik	1 miesiąc po zakwaszeniu	Jon amonowy	Plastik lub szkło	1 doba, po zakwaszeniu 14dni
Sód	Plastik	1 miesiąc po zakwaszeniu	Utlenialność z KMNO ₄	Plastik lub szkło	2 dni
magnez	Plastik	1 miesiąc po zakwaszeniu	smak, zapach	szkło	6 godzin
Metale ciężki (w tym: Sb, Se, Al, Ag, As, B, Cr, Cd, Cu, Ni, Pb, Hg)	Plastik	1 miesiąc po zakwaszeniu	chlor wolny	Analizy możliwe do wykonania tylko przez personel Laboratorium w miejscu pobierania- max czas od pobrania do analizy 5min.	
cyjanki	Plastik lub szkło	7 dni po doprowadzeniu do pH 12	1,2-dichloroetan	Szkło	7 dni po zakwaszeniu
benzen	Szkło	7 dni po zakwaszeniu	Epichlorohydryna	Szkło	7 dni po zakwaszeniu
ΣTHM	Szkło	7 dni po zakwaszeniu	Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu	Szkło	7 dni po zakwaszeniu
Benoz(a)piren	Szkło	7 dni	pestycydy	Szkło	1-2 dni
Σ WWW	Szkło	7 dni			

**WYTYCZNE DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA PODCZAS POBIERANIA I TRANSPORTU PRÓBEK
ZGODNIE Z NORMĄ PN-ISO 5667-5:2017-10, PN-EN ISO 19458:2007, PN-EN ISO 5667-3:2018-2- WODA DO SPOŻYCIA**

Pobieranie próbek wody do badania mikrobiologicznego

Próbki wody do badania mikrobiologicznego pobiera się do sterylnych butelek otrzymanych w Laboratorium Analizy Wody.

- Przed przystąpieniem do pobierania umyć ręce.
- Zdjąć z kranu urządzenia przeciwzrobryzgowie (np. perlatory wraz z uszczelkami).
- Wylot kranu oczyścić.
- W przypadku metalowego kranika końcówkę opalić silnym płomieniem (opalarka lub podpalona wata na druciku nasączona uprzednio środkiem na bazie alkoholu).
- W przypadku kranika z tworzywa sztucznego nie opalać, zanurzyć w środku dezynfekującym (roztwór etanolu, izopropanolu, podchlorynu).
- Spuszczać zimną wodę (za wyjątkiem pobierania próbek do badania w kierunku Legionella) jednostajnym strumieniem w celu ustabilizowania się jej składu i ustalenia stałej temperatury, zazwyczaj wystarcza 2 do 3 minut, czasami może być konieczne, aby woda swobodnie płynęła przez 30 minut
- Przygotować butelkę: odkręcić nakrętkę, przytrzymując w dłoni w sposób chroniący przed zanieczyszczeniem. Jeżeli nakrętka musi być odłożona, to dolną jałową częścią ku górze.
- Nie dotykając kranu pobrać wodę, która powinna swobodnie wypływać z kranu/kurka wprost do pojemnika, napętniać do przewężenia butelki (ok. 2/3 objętości).
- Natychmiast zamknąć butelkę.

KIERUNKI BADAŃ MIKROBIOLOGICZNYCH	Max. czas od pobrania do posiewu próbki (warunki przechowywania (5±3)°C)
<i>E.coli</i> i bakterie z grupy coli	24 godziny
Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C i w 36°C	12 godzin
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	12 godzin
<i>Legionella</i>	48 godzin
<i>Clostridium perfringens</i>	18 godzin
Enterokoki kałowe	24 godziny

UWAGA: W przypadku pobierania próbek wody do badania w kierunku Legionella postępować w sposób identyczny jak powyżej, z tym wyjątkiem, że pobierana jest woda ciepła. Jeśli jest to możliwe, wykonać pomiar temperatury wody i przekazać informację w laboratorium.

Informacje potrzebne do przekazania w Laboratorium na etapie przyjęcia próbki:

rodzaj wody (np.: surowa, uzdatniona, zimna, ciepła), wodociąg gminny/miejski, ujęcie własne; miejsce pobrania, adres, data i godzina pobrania; ewentualnie nazwa punktu; nr działki.

Postępowanie z próbkami w czasie transportu

- **Próbki do badań fizykochemicznych należy dostarczyć do laboratorium w dniu pobrania próbki, możliwie jak najszybciej**
- Zaleca się transportowanie i przechowywanie próbek w warunkach chłodniczych (np. torby chłodnicze z wkładami lodowymi, próbki przeznaczone do badania w kierunku Legionella powinny być transportowane oddzielnie).
- Próbki należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem lub rozlaniem, unikać wstrząsania i ekspozycji na światło, zanieczyszczenia zewnętrznych ścian naczyń z próbkami, szczególnie szylek i korków, zarówno podczas pobierania, jak i transportu.

Informacja dla Klienta: Sposób pobierania próbki oraz czas od pobrania próbki do wykonania badania ma istotny wpływ na wiarygodność uzyskiwanych wyników. Przekroczenie czasu określonego jako maksymalny do wykonania badania i/lub brak informacji od Klienta na temat czasu pobierania (data, godzina) będzie skutkowało uzyskaniem wyników nieprzydatnych do oceny zgodności. Adnotacja o nieprzydatności wyników do oceny zgodności w takim przypadku zostanie umieszczona na sprawozdaniu z badania. Prosimy o stosowanie się do wytycznych zamieszczonych w niniejszej instrukcji. W celu uzyskania dodatkowych informacji prosimy o kontakt z Laboratorium. Laboratorium nie odpowiada za sposób pobierania próbki przez zleceniodawcę i stan pojemników od momentu ich przekazania dla klienta. Gdy zleceniodawca dostarcza próbkę w swoich pojemnikach laboratorium może odmówić przyjęcia próbki do badania.

